A°. 1853. N°. 261.

Opregte Haarlemsche Courant

Vrijdagsche

van 4 November.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: ƒ 5 in de drie maanden.

WEENEN, 31 October.

Omtrent het voorgevallene bij de turksche sterkte Isschaksta, wordt thans het navolgende gemeld: „ Russische stoomschepen zijn, met een aantal russische kanonneerbooten op sleeptouw, den Donau opgevaren, ten einde dezelve naar Galacz en Braïla te brengen. Terwijl zij voorbij de turksche sterkte van Isschaksta voeren, is van dezelve geschoten, en hebben de Russen het vuur beantwoord. Het kanonvuur der Turken heeft echter de russische scheepsmagt niet belet, haren weg te vervolgen en hare bestemming te bereiken." Vermits de dag, waarop deze gebeurtenis heeft plaats gehad, nog was binnen den tijd van veertien dagen, welke prins *Gortschakoff* voor de ontruiming der vorstendommen was gesteld, en de Russen, ook volgens de bestaande tractaten, regt hadden, om daar, waar zij zich bevonden, te varen, zoo is het de turksche bevelhebber geweest, die het eerst vijandelijkheid heeft gepleegd. Of hij daartoe gelast is geworden, blijkt niet. Dat men hier ter stede onkundig zou zijn geweest van dit voorval, 't welk reeds den 27sten of 28sten in Parijs is bekend geworden, is niet aannemelijk; — wel echter, dat men het geraden heeft gevonden, het voorshands te verzwijgen. — Dat de Russen het fort in brand zouden hebben geschoten, wordt niet gemeld. Ook van het verbreide gerucht, alsof landtroepen, op den linker oever van den Donau geposteerd, deel zouden hebben genomen aan het gevecht, is niets gebleken.

Men had zich, op grond van berigten uit Konstantinopel van den 21sten, bij de britsche ambassade aangekomen, voorgesteld, dat de Sultan werkelijk last zoude hebben gegeven, om geene vijandelijkheden te plegen, en men is alzoo zeer verrast geworden door het op heden algemeen verbreide gerucht, dat de Turken den Donau zijn overgetrokken en in Kalefat, tegenover Widdin, hebben post gevat. Het is kwalijk aantenemen, dat *Omer-bassa* dit zal hebben gedaan, nadat hem de last van den Sultan was overgebragt, om alsnog geene vijandelijkheden te beginnen. Het is ook niet aannemelijk, dat, indien die last werkelijk den 21sten uit Konstantinopel was afgezonden, *Omer-bassa* dezelve tijdens den overtogt nog niet had bekomen. Het is alzoo vermoedelijk, dat van wege den Sultan zal zijn verklaard, dat hij niet ongenegen was, om, in zekere bepaalde omstandigheden, de vijandelijkheden te schorsen. Men ziet alzoo met veel belangstelling nadere en zekere opgaven deswegens te gemoet. Volgens geruchten, zoude *Omer-bassa* den overtogt met 26000 man hebben volbragt, en zoude hij daarna nog een corps van 32,000 man aan zich hebben getrokken. [Het officiële pruissische dagblad meldt, onder dagteekening van den eersten November, het navolgende uit Weenen van den 31sten October des avonds: „ Volgens eene officiële telegrafische depeche, is een gedeelte der turksche armee bij Kalefat den Donau overgetrokken."]

BERLIJN, 1 November.

[*Uit bijzondere berigten.*] Ten aanzien van het voorstel, 't welk Oostenrijk in de Bondsvergadering zoude doen, betreffende de oostersche verwikkelingen, zijn verschillende geruchten in omloop. Volgens sommigen, betreft het alleen eene verklaring van onzijdigheid; volgens anderen, het aanbod van eene bemiddeling. Het een zoowel als het ander levert echter, ter zake van den verschillenden toestand, in welken zich de Staten van het Duitsch-Verbond bevinden, en de verschillende, eigenaardige belangen, die daaruit voortvloeijen, groote bezwaren op. Iets anders zoude het zijn, indien men, zoo het ongelukkig tot een oorlog tusschen de groote mogendheden mogt komen, het grondgebied, 't welk tot het Duitsch-Verbond behoort, onzijdig zoude willen verklaren.

Sedert eergisteren bevindt zich de nieuw benoemde vorst-bisschop van Breslau, dr. *Förster*, alhier ter stede, ten einde den Koning in deze zijne betrekking te worden voorgesteld. Gisteren is de prelaat bij Z. M. ter tafel genoodigd. De eerste herderlijke brief, welken de prelaat, na het aanvaarden zijner waardigheid, heeft uitgevaardigd, doet een bevredigend kerkelijk bestuur van zijne zijde jegens andersdenkenden op het stuk der Godsdienst verwachten, en alzoo eene voortzetting van dat van zijnen voorganger. „ Ik beef (dus verklaart hij in dien brief) voor de onverdraagzaamheid, welke in dezen dreigenden tijd de diepe confessionele haat tot een verderfelijken afgrond uitgraaft." — Deze woorden schijnen, in zeker opzigt, gerigt te zijn tot de schrijvers van het duitsche clericale hoofd-orgaan aan den Rijn, volgens welke alleen een belijder van de r. k. Godsdienst opregtelijk tot de behoudende partij kan behooren.

VAN DEN RIJN, 2 November.

Volgens berigten uit Bucharest van 22 October, is de generaal *Gortschakoff* onverwachts naar Krajova vertrokken, en is eene divisie infanterie van 10000 man, met twee regimenten lansiers en een zeker aantal stukken geschut, deels uit Slatina, en deels uit het kamp van Scherkanitschti, derwaarts getrokken. — De gemeenschap tusschen Krajova en Bucharest wordt door kozakken-posten onderhouden, die de bevelen in zeer korten tijd overbrengen.

PARIJS, 1 November.

Meer en meer schijnt het als waarschijnlijk te moeten worden aangenomen, dat de westelijke mogendheden thans andere inzigten hebben, dan de Porte, wat de vraag betreft, of het vrede, dan wel oorlog zal zijn. De eerstgenoemde mogendheden geven zich klaarblijkelijk steeds de uiterste moeite om het in het Oosten ontstane staatkundige geschil op eene minnelijke wijze te beslechten, doch worden daarin tot dus verre niet ondersteund door de turksche bewindslieden, Het moet toch als zeker worden beschouwd, dat, zoowel bij de sterkte Isschaksta, als bij Widdin, de turksche krijgsmagt het sein tot vijandelijkheden heeft gegeven, op een tijdstip, dat het nog geenszins volstrekt noodzakelijk was, om tot dergelijke afdoende maatregelen overtegaan. Het ontbreekt niet aan personen, die het er voor houden, dat het uitstellen der vijandelijkheden tot het aanstaande voorjaar, opdat de onderhandelingen gedurende den winter zouden kunnen worden voortgezet, allezins overeenkomstig is met de inzigten der russische Regering, die overtuigd schijnt te zijn, dat de Porte niet in staat is, om gedurende een zoo langen tijd eene talrijke krijgsmagt te onderhouden, en alzoo binnen eenige weinige maanden in een toestand zou zijn gebragt, in welken zij zich niet meer zou kunnen verdedigen tegen een magtig en goed georganiseerd leger. Welligt moet het daaraan worden toegeschreven, dat de Porte het uitbreken van den krijg met al de haar te dienst staande middelen tracht te verhaasten, en het wenschelijker acht, om thans, op de eene of andere wijze, tot een vergelijk te komen, dan, door het slepende houden der zaken, van lieverlede te worden uitgeput.

Langs den gewonen weg uit Konstantinopel, onder dagteekening van den 20sten October, ontvangene berigten behelzen bijzonderheden, omtrent het daar ter stede voorgevallene, nadat het antwoord van den generaal *Gortschakoff* was ontvangen op de vordering nopens de ontruiming der Donau-vorstendommen. Onverwijld was eene bijeenkomst gehouden van den Raad der ministers, ten einde het tijdstip vasttestellen, waarop zou worden overgegaan tot het aanvangen der vijandelijkheden. Door de gezanten der groote mogendheden waren krachtige pogingen aangewend, om dit tijdstip te vertragen, en uit latere berigten is, zoo als men weet, gebleken, dat indedaad de Porte tot het uitstellen van den krijg tot den 1sten November had besloten, ingeval de vijandelijkheden niet reeds waren uitgebroken. Tot dusverre moet men het er voor houden, dat dit besluit de daarvan verwachte uitwerking niet heeft gehad.

Waar de vereenigde eskaders thans zijn, is met geene genoegzame zekerheid bekend. Het te Marseille uitkomende dagblad behelst, naar aanleiding van met de *Caradoc* aangebragte berigten, eenige bijzonderheden, waaruit blijkt, dat de storm zoo hevig is geweest, dat de genoemde vloten, dadelijk nadat zij het anker hadden geligt, verstrooid zijn geworden. Geen der vaartuigen had de zee van Marmara kunnen bereiken. Het engelsche linieschip *Brittannia*, de vlag voerende van den admiraal *Dundas*, was, met het stoomvaartuig *Furious*, voor anker gekomen bij het eerste kasteel der Dardanellen. Voorts hadden het linieschip *Albion* en de stoomfregatten *Retribution* en *Vengeance* het anker laten vallen voor het zoogenaamde Oude Kasteel.

Het half-officiële dagblad *la Patrie* beweert heden, dat de berigten, ten aanzien van den storm, welke de eskaders heeft belet om in de Dardanellen binnen te stevenen, onwaar zijn, of ten minste allezins overdreven. — Men twijfelt niet, of men zal weldra zekere opgaven ontvangen omtrent de juiste ligplaats der vereenigde vloten.

Inmiddels is het keizerlijke besluit, waarbij de generaal *Baraguay d'Hilliers* tot gezant te Konstantinopel is benoemd, heden in den *Moniteur* geplaatst. Het blijkt thans, dat die gezant nog niet naar Konstantinopel is vertrokken, maar weldra den togt derwaarts zal aannemen, vergezeld door een talrijken staf, bestaande uit officieren van alle wapenen. De generaal *B. d'Hilliers* heeft zijne instructien regtstreeks ontvangen van den Keizer, door welken hij in den loop dezer week reeds tweemalen ten gehoore is ontvangen.

— Het *Journal des Débats* behelst een zeer uitgebreid betoog over de spaansche aangelegenheden, en verklaart daarin, dat de nieuwe administratie in Spanje, onder het voorzitterschap van den graaf *de San Luis*, zoowel door het terugroepen van den maarschalk *Narvaez*, als door het bijeenroepen der Cortes-vergadering, blijken heeft gegeven van eene geheel andere rigting te zijn toegedaan dan de drie vorige ministerien *Bravo Murillo*, *Roncali* en *Lersundi*, en dat men met grond mag verwachten, dat het de regerings-aangelegenheden zal leiden met onpartijdige toepassing der constitutionele beginselen.

De schrijvers van het genoemde dagblad maken inmiddels de opmerking, dat men niet al te zeer op den schijn moet vertrouwen, en niet uit het oog mag verliezen, dat de vijanden der constitutionele regeringsvormen zeer talrijk in Spanje zijn; — dat zij een onmiskenbaren invloed uitoefenen: — uitermate bekwaam en scherpzinnig zijn; dan eens optreden als Absolutisten, dan weder als Progressisten, en dat zij dien ten gevolge bondgenooten tellen onder alle partijen. Uit dien hoofde vermeenen zij, dat de aanhangers der constitutionele partijen daar te lande naauw vereenigd moeten blijven, en voor 't oogenblik aangelegenheden van ondergeschikt belang over 't hoofd moeten zien, opdat de hoofdzaak, zijnde de handhaving der Constitutie, niet moge lijden.

Onlangs is de nieuw benoemde americaansche gezant bij het Kabinet te Madrid, de heer *Soulé*, door H. M. Koningin *Isabella* plegtstatig ontvangen in een gehoor, in 't welk de genoemde staatsman zijne geloofsbrieven heeft overhandigd. De bij die gelegenheid door den heer *Soulé* tot de Koningin gerigte toespraak, welke, na al het te Nieuw-York voorgevallene, met niet weinig ongeduld te Madrid zoowel, als elders, was te gemoet gezien, werd algemeen als van eenen zeer geruststellenden en bevredigenden aard beschouwd. Men hechtte nogal gewigt aan de omstandigheid, dat de heer *Soulé*, als naar gewoonte, alsvorens ten gehoore te worden toegelaten, den spaanschen minister van Buitenlandsche Zaken, den heer *Calderon de la Barca*, kennis had gegeven van de toespraak, welke hij tot de Koningin dacht te rigten, en dat de gezant met de meeste bereidwilligheid had besloten om daarin de zinsneden te wijzigen, welke door den minister als minder gepast werden aangemerkt.

Hier ter stede ontgaat het de aandacht niet, dat de heer *Soulé* de spaansche Koningin in de engelsche taal heeft toegesproken, en niet in de fransche, waarvan bij officiële gelegenheden steeds aan het Hof te Madrid wordt gebruik gemaakt. Men meent, dat zulks te meer bevreemding moet baren, omdat de heer *Soulé* daardoor den schijn heeft aangenomen, alsof hij zijne afkomst zou willen verloochenen.

LONDEN, 1 November ('s avonds).

Een telegrafisch berigt uit Weenen van den 31sten October, alhier ontvangen, houdt in, dat *Omer-bassa* den 27sten den Donau bij Kalefat is overgetrokken, met 30,000 man en 400 man ruiterij, en dat men dacht, dat het den 28sten tusschen hem en de zich in dat oord bevindende Russen tot een gevecht zoude komen. [In dergelijke berigten van Weenen is alleen gewaagd van het overtrekken van den Donau door 26,000 man, op den 28sten, en wordt geene melding gemaakt van ruiterij.]

Het ministeriële ochtend-blad meldt, ten aanzien van den staat van zaken in het Oosten, het navolgende:

„ Het zoo dikwerf besproken manifest van Rusland, in antwoord op de turksche verklaring, blijkt niets anders te zijn, dan eene zeer vredelievende nota van graaf *Nesselrode*, door welke de vier mogendheden worden onderrigt, dat het den Keizer zeer leed was, dat de Turken zijne denkbeelden zoo verkeerd hadden beoordeeld, dat zij tot de uitvaardiging van eene oorlogsverklaring waren overgegaan: — dat hij zulks zeer betreurde, en dat hij niets meer wenschte, dan om ten spoedigste aan deze onzekerheid een einde te maken. — De beste weg, om daartoe te geraken, zoude, naar des Keizers oordeel, zijn het zenden van een turkschen gevolmagtigde naar het hoofdkwartier van den generaal *Gortschakoff*, ten einde de zaken op de plaats zelve te regelen. Zoo gemeld wordt, heeft dit voorstel de goedkeuring van de britsche en fransche Regeringen niet erlangd: hebben deze begrepen, dat de zaken te verre waren gekomen, om op dergelijke oppervlakkige wijze tot een goed einde te kunnen worden gebragt; maar hebben beide de mogendheden zich bereid verklaard, om eene nieuwe nota optemaken, gegrond op eene ontruiming der vorstendommen door de russische krijgsmagt, in welke de zinsneden van het Weenerontwerp, waardoor de Verhevene Porte zich gekrenkt gevoelde in hare waardigheid, werden weggelaten, of uitgelegd in zoodanigen zin, dat daaruit nimmer eene inmenging van Rusland in de uitoefening der souvereine regten van den Sultan zoude kunnen worden afgeleid.

„ Dergelijke nota moet in de daad reeds zijn ontworpen en ook de goedkeuring hebben erlangd van Oostenrijk en Pruissen zoowel, als van den vertegenwoordiger van Rusland in Weenen, en moet thans op weg zijn naar Konstantinopel, werwaarts met den telegraaf berigt van deze afzending zoude zijn gezonden. Men voegt er bij, dat de fransche Regering berigt heeft ontvangen, dat lord *Stratford Redcliffe* de goedkeuring van de Porte heeft erlangd op eene nota, opgemaakt in bijna gelijkluidende bewoordingen, als die van de nota, welke op weg is naar Konstantinopel. Deze zijn de bijzonderheden nopens den tegenwoordigen stand van zaken in het Oosten, en men meent daarop eene gunstige verwachting omtrent eene spoedige oplossing te mogen gronden.

— Na de vermelde onlusten te Wigan is het, tot gisteren namiddag, daar rustig gebleven: maar toen vreesde men voor eene herhaling der ongeregeldheden. — Een telegrafisch berigt meldt, dat werkelijk in den laten avond van maandag aldaar op nieuw woelingen hebben plaats gehad, en dat zekere zaagmolens, nabij die stad, in welke kolenwerkers gehuisvest waren, door een troep muitelingen zijn aangevallen; deze laatsten waren echter, terwijl de kolenwerkers zich met schietgeweer verdedigden, afgetrokken, met verlies van een doode of gekwetste. Uit dit berigt en ook uit andere opgaven is optemaken, dat de tot de steenkolen-mijnen behoorende arbeiders in die streek niet gemeene zaak maken met de fabriek-arbeiders. — De lord-mayor van Wigan heeft in den nacht van maandag versterking van troepen uit Preston gevraagd. — In de laatstgenoemde stad bleven verleden maandag nog ettelijke duizenden fabriekwerkers het hervatten van den arbeid weigeren; doch de orde was er nog niet verstoord.

— De tentoonstelling van Dublin is den 31sten October door den lord-luitenant van Ierland plegtstatig, en in 't bijzijn van eene groote menigte der aanzienlijkste personen, gesloten. De genoemde bewindsman heeft bij die gelegenheid den heer *Dargan*, aan welks ondernemingsgeest men de tentoonstelling te danken heeft gehad, namens land en stad, den lof toegezwaaid, op welken hij zoo billijk aanspraak mag maken.

'S HERTOGENBOSCH, 2 November.

Zaturdag den 22sten zijn te Helmond, voornamelijk door de personen, die aldaar in de fabrieken werkzaam

zijn, ongeregeldheden gepleegd, die zich echter tot het inwerpen van eenige glasruiten en het uiten van bedreigingen hebben bepaald. De regterlijke magt heeft zich dadelijk de zaak aangetrokken; doch daardoor is, naar het schijnt, de opgewondenheid niet verminderd, zoo dat men daar ter plaatse nog vóór zondag de marechaussée heeft versterkt. Dit heeft echter niet belet, dat de volksmenigte in den avond op het marktveld te hoop is geloopen; — onder een woest getier allerhande balddadigheden heeft bedreven: — de glazen bij den burgemeester heeft ingeworpen; — de woning van den r. k. pastoor heeft bedreigd, en het gezag van de marechaussée, die te vergeefs de openbare orde trachtte te handhaven, op eene zeer strafbare wijze heeft miskend. Den volgenden dag heeft de officier van Justitie bij de regtbank van Eindhoven zich, met eene versterking van manschap der marechaussée, derwaarts begeven, ten einde het gebeurde ten naauwkeurigste te onderzoeken, en is van hier eene afdeeling infanterie, van 30 man, met twee officieren, naar Helmond getrokken, om wet en orde te doen eerbiedigen. — Dat misbruik van sterken drank krachtig tot het bevorderen dezer ongeregeldheden heeft medegewerkt, behoeft geen betoog.

'SGRAVENHAGE, 3 November.

H. M. de Koningin en de jeugdige Prins zijn heden namiddag in goeden welstand, van hoogstderzelver buitenlandsche reis, in deze residentie teruggekomen.

— Bij besluiten van 1 en 2 Nov. heeft Z. M. benoemd: tot advocaat-generaal bij het prov. geregtshof in Limburg mr. *M. H. Batta*, thans subst. off. bij de arr. regtbank te Maastricht; tot griffier bij het kantongeregt te Zwolle mr. *C.* baron *Bentinck*, thans griffier bij het kantongeregt te Goor; tot griffier bij het prov. geregtshof in Groningen mr. *E. T. de Jongh*, thans subst. off. van Just. bij de arr. regtb. te Winschoten; tot officier bij de arr. regtb. te Middelburg jhr. mr. *A. W. Snouck Hurgronje*, thans subst. off., en in deszelfs plaats tot subst. off. mr. *P. Hofstede van Son*, adv. te Middelburg.

— Heden is te Scheveningen de naaischool voor behoeftige meisjes weder geopend, welke door H. M. de Koningin-moeder is gesticht en sedert vele jaren in stand wordt gehouden.

— In eene door den minister van Kolonien onderteekende memorie, heeft de Regering geantwoord op de bedenkingen, welke in de Afdeelingen der Tweede-Kamer van de Staten-generaal gemaakt zijn tegen het ontwerp van wet, strekkende tot bekrachtiging der met de Nederl. Handelmaatschappij den 21/22 Julij j.l. geslotene overeenkomst. — Dit antwoord behelst o. a. het volgende:

„ De Regering is het volkomen eens met de groote meerderheid der leden, dat het bestaande stelsel, om de Oost-Indische gouvernements-producten, door tusschenkomst der Nederl. Handelmaatschappij, met nationale schepen herwaarts te doen overvoeren en op onze markt in openbare veiling te gelde te maken, allergunstigste resultaten heeft opgeleverd, zoowel voor 's Rijks schatkist, als voor den handel, de scheepvaart en de nijverheid van het moederland. Zij stemt eveneens toe, dat het aanbrengen van verbeteringen niet behoort te worden uitgesloten, en dat overal, waar zich misbruiken met het cultuurstelsel verbonden hebben, die misbruiken krachtdadig behooren te worden tegengegaan. Zij kan daarbij met gerustheid de verzekering voegen, dat aan het tegengaan van misbruiken, waar die ter harer kennis komen, behoorlijk de hand wordt gehouden.

„ Op de gedane vraag, waarom men zich op nieuw voor vijf jaren verbonden heeft tot eene verpligte consignatie der producten naar Nederland, en waarom zij de schuld van tien millioen guldens aan de Ned. Handelmaatschappij niet heeft afgelost, antwoordt de Regering, dat zij het in het wederzijdsche belang van den Staat en van den handel, de scheepvaart en de nijverheid van het moederland heeft geacht, de realisatie der gouvernements-producten in Nederland, behoudens de uitzonderende bevoegdheid in art. 1 der overeenkomst omschreven, voor een nieuw tijdvak van vijf jaren te bestendigen, en dat eene aflossing der bedoelde tien millioen, na de daarop bedongen rente-vermindering, thans niet in het belang des Rijks zou zijn.

„ De door sommigen als wenschelijk verklaarde bevoegdheid der Regering, om, terwijl de hoofdmarkt onzer Oost-Indische producten hier te lande blijft, zoodanig gedeelte dier producten in Indie zelf te verkoopen, als met het oog op de omstandigheden raadzaam is, meent zij zich genoegzaam te hebben voorbehouden door de bepaling in art. 1 der overeenkomst opgenomen. Bij de toenemende hoeveelheid particuliere producten in Nederlandsch Indie aan de markt komende, is het maximum van 350/m pikols, in art. 1 gestipuleerd, der Regering voorgekomen allezins voldoende te zijn ter bereiking van het doel, waarmede dat voorbehoud is bedongen. Overigens was eene geheel nieuwe overeenkomst, waardoor zulke aanzienlijke besparingen voor den Staat zijn verkregen, niet denkbaar, zonder bepaalde omschrijving der voorwaarden, waarop ze voor een zeker en vastgesteld tijdvak wordt aangegaan.

„ De wenschelijkheid eener regelmatige aanvulling van het tekort der Indische begrooting wordt door de Regering niet alleen beaamd, doch maakt het voor haar ook ten pligt om, naar mate de loop der gebeurtenissen dit vordert, bedacht te blijven op voldoende middelen om in dat tekort steeds naar behooren te kunnen voorzien. De bevoegdheid tot verkoop van eene bepaalde hoeveelheid gouvernements-producten in Nederl. Indie zal ongetwijfeld daartoe medewerken, en wanneer langs dien weg de middelen tot plaatselijke voorziening in de behoefte der Indische kas met goed gevolg kunnen worden vermeerderd, zal de afzet van die beperkte hoeveelheid producten geen nadeel aan de nijverheid van het moederland berokkenen, maar integendeel een nieuwen waarborg opleveren voor den geregelden toevoer der overige, voor de Nederlandsche markt bestemde producten. Immers zal ieder beseffen, van hoeveel gewigt het ook in het belang van het consignatie-stelsel moet worden geacht om de regelmatige betaling der aan het Gouvernement geleverd wordende producten in Indie voor stagnatie te behoeden; en de ondervinding heeft nog zeer onlangs geleerd, hoe toevallige gebeurtenissen of zamenloop van omstandigheden plotseling — hoezeer, naar men mag vertrouwen, tijdelijk — eene bron kunnen opdroogen, welke gedurende ettelijke jaren zoo mild had gevloeid, dat de Indische dienst daardoor in groote mate verzekerd was."

HAARLEM, 3 November.

Een telegr. berigt uit Londen van heden meldt, dat de perzische gezant teruggeroepen was en dezen dag vertrekken zou; alsmede, dat de woelingen onder de fabriekarbeiders voortduurden.

Te Amsterdam zijn den 3den November bij de centr. cholera-commissie aangegeven 5 lijders; overleden 5.

Van 12 September tot 1 November zijn te Dordrecht door de cholera aangetast 134 lijders, waarvan 78 overleden, 53 hersteld en 3 nog onder behandeling zijn. De ziekte kan te Dordrecht thans mede als nagenoeg geweken worden beschouwd. In de laatste veertien dagen zijn slechts enkele gevallen voorgekomen en enkele lijders bezweken; waarom burgemeester en wethouders, in overleg met de geneeskundige commissie, besloten hebben, met het einde dezer week het cholera-huis voorloopig te sluiten.

Te Gouda zijn van 29 October tot en met 1 November 2 personen door de cholera aangetast, overl. 1; hersteld 1; in behandeling bleven 13.

— De naar Groningen en Leeuwarden bestemde eskadrons limburgsche jagers te paard (ter vervanging van de eskadrons van het 4de reg. dragonders, die naar Deventer zijn vertrokken) zijn den 1sten Nov. in de genoemde steden aangekomen: — te Groningen een gedeelte van het 2de eskadron, sterk 3 officieren en 84 onder-off. en manschappen, onder commando van den ritmeester *Maschek;* te Leeuwarden het 1ste eskadron en een gedeelte van het 2de, te zamen 13 off., 229 onder-off. en manschappen, onder bevel van den luit. koll. *Fundter*.

— Gedurende de maand October zijn over den Hollandschen Spoorweg vervoerd 69975 reizigers, als: van Amsterdam 14331; Halfweg 504; Haarlem 9335; Vogelenzang 703; de Beek 83; Veenenburg 663; P. Gijzenbrug 729; Warmond 468; Leyden 7369; Voorschoten 447; de O. Laan 161; 's Gravenhage 12465; Rijswijk 297; Delft 6233; Schiedam 3880 en Rotterdam 12307. Voor personen is ontvangen *f* 65029; voor goederen *f* 12366; te zamen *f* 77395, en in de 10 eerste maanden van dit jaar *f* 911,499.

In October zijn over den Rijn-spoorweg vervoerd 30846 personen, als: van Amsterdam 9381; Abcoude 1407; Loenen 1324; N. Sluis 490; Breukelen 1293; Maarssen 777; Utrecht 8468; Driebergen 1491; Maarsbergen 810; Veenendaal 441; Ede 811; Wolfhezen 125 en Arnhem 4028. Voor personen is ontvangen *f* 39574; voor goederen *f* 12524; te zamen *f* 52098.

— Onlangs is voor de parijssche regtbank van koophandel de vraag beslist, of tooneelkunstenaressen het regt hebben, om, op grond van onwelvoeglijkheid in kleeding of bewoordingen, de vervulling te weigeren van eene rol, welke valt in de termen der overeenkomst, welke tusschen haar en den tooneeldirecteur is gesloten. De zaak betrof eene jeugdige en bevallige vrouw, die, verbonden aan den schouwburg le Vaudeville, de Waarheid moest voorstellen en zich aan het publiek vertoonen op eene wijze, welke door haar ten eenemale strijdig met de betamelijkheid werd geacht. De schouwburg-bestuurder heeft de vrouw in regten betrokken, en van haar verlangd, òf de vervulling der haar opgedragen rol, òf de uitbetaling van een bedrag van 2000 fr., die door haar vooruit waren genoten, en daarenboven van een bedrag van 10,000 fr., wegens het moedwillig verbreken eener geslotene verbindtenis. De regtbank heeft den directeur in 't gelijk gesteld. — Het ontbreekt in Parijs niet aan personen, die van meening zijn, dat thans, nu er eene censuur voor het tooneel bestaat, deze tusschenbeiden behoorde te treden, zoodra het bleek, dat de wet niet toereikende is om de eerste regelen der welvoeglijkheid te handhaven. Een parijsch dagblad gaat zelfs zoo ver van te beweren, dat het thans is gebleken, dat de slavernij in Frankrijk nog geenszins is afgeschaft.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 3 November. Den 2den dezer in Texel binnengekomen: *Goede Verwachting*, Franken, Saramacca; *Hendrika Dorothea*, van Aken, Stockton; ned. oorl. stoomschip CYCLOOP, luit. Kamp, Noordzee; en uitgezeild: *Wildeman*, Berkelbach van den Sprenkel, Batavia; *Aidina Anna Susanna*, Suriname; *Stad Stavoren*, van der Gouwe, Odessa; *Meika*, Hazewinkel, Triest; *Attalante*, Bekkering, *Apollos*, Dik, beiden naar Livorno; de stoomb. *Diana* en *Lord John Russell*, beiden naar Londen; *Sophia Auguste*, Petterion, Stokholm; *Martha*, Bell, Tonsberg.

Den 2den dezer in Helvoet binnengekomen: *Maria Johanna*, van der Gouwe, Villanova; *Johanna Catharina*, Kuen, Liverpool; *Chance*, Davids, Sunderland; *Noordstar*, Brouwer, Archangel; *Nijverheid*, Tap, *Ulrica*, Bekkering, *Nijverheid*, Rink Fijn, alle 3 van Petersburg; *Bravo*, Bucholtz, Croonstad; *Geerdina*, van der Wal, *Clara Dorothea*, Veeninga, beiden van Riga; *Alberdina*, Ysmeijer, Libau; *Elisabeth*, Brouwer, Hapsal; *Doca*, Krohn, Kunda; *Agnes Luders*, Poulsen, Dantzig; en uitgezeild: *Gertrude*, Lourens, Brouwershaven en Batavia.

Den 16 Aug. te Geelong binnengekomen: *Factory*, Jansen, Londen.

Den 18den Oct. te Newjork binnengekomen: *Sultana*, Brandt, Antwerpen.

Den 14den Oct. van Ibrail vertrokken: *Catharina*, Dik, Falmouth.

Den 7den Oct. van Galatz vertrokken: *Vasco de Gama*, Sap, Falmouth; 8 dito *Henriette*, de Haan, Londen; 12 dito *Gesina Beerta*, Wever, Falmouth.

Den 27sten Oct. van Triest vertrokken: *Noord-Holland*, Fyn, Amst.

Den 30sten Oct. van Deal vertrokken: *Philips van Marnix*, van Duin, Melbourne; *Regina*, Ingerman, Adelaïde; 2 *Cornelissen*, Potjer, Cardiff; *Dolphijn*, Hazewinkel, avontuur.

Den 29sten Oct. van Portsmouth vertrokken: *Anna Martha*, Korfker, Bajonne.

Den 29sten Oct. te Liverpool binnengekomen: *Harmonie*, de Groot, Dordrecht.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

3 *November* 1853. — 4½ *ure.*

			van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld	2½	pct.	60¼	9/16	60¼
„ „	3	„	74⅛	¼	—
„ „	4	„	92¾	⅞	—
Amortisatie-Syndicaat	3½	„	91⅞	92	91⅞
Handelmaatschappij	4½	„	125	—	—
Oost-Indische Leening	4	„	—	—	—
Aand. Holl. Spoorweg			—	—	—
Leen. „ „	4½	pct.	—	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	„	—	—	—
FRANKRIJK, Certificaten	3	„	—	—	—
„	4½	„	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & C°.	5	„	104⅛	—	—
„ „ 1828/1829	5	„	—	—	—
Certificat. „ 1831/1833	5	„	—	—	—
„ „ 1840	4	„	88½	—	—
„ bij Stieglitz	4	„	87¼	—	—
„ „ „ N.	4	„	—	—	—
Inschr. in Assignatiën	6	„	—	—	—
Certific. van „	6	„	70½	¾	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500		*f*	158½	—	—
Obligatiën	4	pct.	82¼	—	—
SPANJE, Obligatiën	1	„	21⅝	¾	21 11/16
„	3	„	44	⅛	—
„ Binnenl.	3	„	40⅝	¾	40 11/16
Amortisable			4⅞	—	—
Bew. Coupon			5 5/16	⅜	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll.	5	pct.	—	—	—
„ „ „	4	„	—	—	—
„ Metalliek	5	„	76⅝	77⅛	—
„ „ N.	5	„	90½	¾	90⅝
„ „	2½	„	33⅜	¾	—
BELGIE,	2½	„	—	—	—
Rothschild,	2½	„	50½	—	—
„	4½	„	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	„	95⅝	—	—
„ „ £ 200	5	„	—	—	—
PORTUGAL, Oblig.	3	„	37⅝	13/16	37¾
„ defired	3	„	15¾	—	—
Binnenlandsche à 1 conto	5	„	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans	4½	„	70⅛	¼	—
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans	3¾	„	32¼	—	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2¼	„	19½	¾	—
MEXICO, Oblig. 1851	3	„	25⅛	⅝	—
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			4 3/16	¼	—

Aandeelen Haarl.-meer 5 pc. 100 à ⅛. Rusland cert. adm. te Londen 4½ pc. 96. Oostenrijk Metall. Le B. 5 pc. 90⅝. Denemarken obl. Londen 5 pc. 100¼. Griekenland obl. geldl. 1825 5 pc. 4 11/16. Columbia Equador 3 15/16. Grenada obl. uitgest. 7¾ à 8⅛. Noord-Amerika Philadelphia bij *Hope & C°*. 5 pc. 85 à 86 ex div. l. n°. — Beleening 3. Prolongatie 3½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit
Tot Nut des Obligatie-Handels.
BOON HARTSINCK, Pres.

Ten gevolge van de hooger afkomende londensche merken, was de beurs heden willig; al de fondsen waren meer of minder hooger gevraagd. In Mexicanen was de handel zeer levendig.

WEENEN, 2 November. De 5 pc. metall. 90⅝; zilver 13½.

LONDEN, 2 November. De 3 pc. gecons. 94. Mexico 26½. Spanje 1 pc. 21⅝.

LONDEN, 3 November. De 3 pc. gecons. resc. 94⅝. Mexico 26⅝. 1 pc. Spanje 21¾.

PARIJS, 2 November. De 3 pc. renten 73 fr. 15; 4½ pc. 99 fr. 50. Spanje 3 pc. binn. 40½.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 1 November. *Tarwe* weder hooger verkocht; 70 p. o. *f* 13; 70 à 72 p. n. Ommel. *f* 12,85 à *f* 13,45; 68 à 72 p. n. Old. *f* 12,20 à *f* 13,20. *Rogge* 15 à 20 c. hooger; 66 à 70 p. n. inl. *f* 9,20 à *f* 10. *Boekweit* 15 à 20 c. hooger; 65 à 67 p. n. gr. zand *f* 7,40 à *f* 7,80; 64 à 66 p. n. gr. veen *f* 6,90 à *f* 7,30. *Gerst* ruim prijsh.; 54 à 58 p. n. winter *f* 7,25 à *f* 7,90; 56 à 58 p. n. zomer *f* 7,05 à *f* 7,35. *Haver* aanmerkelijk lager; 36 à 48 p. n. dikke *f* 3,80 à *f* 5; 36 à 40 p. n. w. voer *f* 3,75 à *f* 4,10. *Koolzaad* met weinig handel; *f* 11 à *f* 13.

SNEEK, 1 November. *Kaas f* 25 à *f* 31,50. *Boter f* 43.

DELFT, 3 November. *Boter* 1ste soort *f* 52 à *f* 54; 2de en 3de *f* 48 à *f* 51.

221ste STAATS-LOTERIJ.

Trekking der vijfde Klasse.

12de Lijst. Geene.

[In een der doodberigten, geplaatst den 1sten en 2den November jl., staat de naam *Lamoraal Ubbo* Baron *Rengers*, moet zijn; *Lamoraal Ulbo* Baron *Rengers*.]

*** Een zwaar beproefd huisgezin neemt de vrijheid door deze een beroep te doen op de hulpvaardigheid en milddadigheid zijner landgenooten. Behoorlijke inlichting aangaande dat huisgezin is bereid te geven de ondergeteekende, die zich gaarne belasten wil met den ontvangst der liefdegaven, en bescheiden de belangen van dat huisgezin aanbeveelt, met de bede dat de Heere veler harten moge bewegen om van het hunne aftezonderen tot voorziening in de dringende behoeften van bovengenoemd huisgezin.

Ravenstein, J. H. A C. HANEWINCKEL,
12 *October* 1853. V. D. M.

*** AAN BOUWKUNDIGEN WORDT BERIGT:
Dat de *Diaconie der Evangelische Luthersche Gemeente te* AMSTERDAM, heeft uitgeschreven eene PRIJSVRAAG voor den bouw van een HUIS, tot ziekenverpleging bij het Evangelisch Luthersch Diaconie Wees-, Oudemannen- en Vrouwenhuis aldaar; te beantwoorden voor den 7den Januarij 1854; waarvan de nadere omschrijving te verkrijgen is, aan voornoemd Gesticht.

Amsterdam, den 14den September 1853.
Namens de Diaconie voornoemd,
J. G. KUHN, Secretaris.

*** INDUSTRIE HANDWERK-SCHOOL.
Door het Departement *Haarlem* der *Nederlandsche Maatsch. ter bevordering van Nijverheid* zal, met den 21sten November e. k., in het Locaal boven de Waag, eene INDUSTRIE- en HANDWERK-SCHOOL geopend worden. Met toepassing op de verschillende takken van fabrieks- en handwerks-nijverheid, zal er onderwijs gegeven worden in de Rekenkunde, Meetkunde, Stelkunde, Weegkunde, Natuurkunde, Werktuigkunde, Warenkennis, Hand- en Regtlijnig Teekenen.

De avonden voor het Onderwijs zijn bepaald op Maandag, Dingsdag, Donderdag en Vrijdag, des avonds ten half acht ure. Ter verkrijging van nadere inlichtingen worden belanghebbenden, die van bovengenoemd Onderwijs wenschen gebruik te maken, verzocht, zich vóór den 12den Nov. e. k. bij een der Leden van de Commissie aantemelden.

Haarlem, 2 *November* 1853.
De Commissie voor de Industrie Handw. School,
J. H. DYSERINCK.
J. VINK.
F. B. MEYLINK.
G. C. HULTMAN.
J. G. VAN DEN AREND.

*** Ondertrouwd:
NYKERK, op de *Veluwe*, den 28sten October 1853. Eenige kennisgeving.
L. J. SMITS, Weduwenaar, met E. VAN HEEK, van *Enschede*.

*** Getrouwd:
GRAVE, den 29sten October 1853.
A. HUIZER, van *Zwijndrecht*, met H. J. KLOPPERT.

*** Getrouwd:
A. H. D. VAN GHEEL GILDEMEESTER
en
C. E. RENTE LINSEN.
UBBERGEN, 31 October 1853.

*** Getrouwd:
HEUSDEN, 2 November 1853.
A. GOJEWIJN GOCKEL, van *Monnickendam*, en J. H. ROELOFS.

*** Getrouwd:
TERBORG, 3 November 1853.
B. JANSSEN, gep. Majoor O. I. Leger, en A. M. G. DEURVORST.

*** Getrouwd:
BREDA, 3 November 1853. Eenige kennisgeving.
M. BOS en D. M. MOOLENBERGH.

*** Heden beviel van eene DOCHTER, Vrouwe *L. A. DE JONGH*, geliefde Echtgenoote van
A. J. VAN HOYTEMA.
CULENBORG, 31 October 1853.

*** 'sHERTOGENBOSCH, 31 October 1853. Bevallen van een' ZOON *A. M. J. VAN DER LOO*, Echtgenoote van W. C. H. VAN DER HARTEN.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel allervoorspoedigst van eene DOCHTER *CAROLINA ADRIANA SLICHER VAN BATH*, geboren *NOBEL*.
'sHAGE, den 1sten November 1853.

*** Te HOOGE ZWALUWE, is op den 29sten October 1853, bevallen van eene DOCHTER *W. E. BECKING — ROGGE.*

*** Bevallen van eene DOCHTER *JOHANNA HILMAN*, Echtgenoote van J. C. KERSTEMAN.
ENKHUIZEN, 1 November 1853.

*** Heden is voorspoedig bevallen van eene DOCHTER *ALYDIA REYNDERS*, geliefde Echtgenoot van
A. DE WAEL MALEFIJT.
HAARLEM, 2 November 1853.

*** Heden avond overleed aan verval van krachten, in den gezegenden ouderdom van ruim 89 jaren, onze zeer geachte en zeer beminde Vader, Behuwd- en Grootvader, de Heer CORNELIUS SCHUYT. Zijn werkzaam leven en minzaam verkeer deed hem bij velen geacht en bemind zijn, bij wien, even als bij ons, zijne nagedachtenis voorzeker lang in gezegend aandenken zal blijven.
SLOTERDIJK, *Uit aller naam,*
27 October 1853. P. J. SCHUYT.

*** Onze tweede lieveling CHRISTINA LOUISA, overleed heden tot onze diepe droefheid, in den ouderdom van circa 2 jaar. J. C. P. BRACK.
H. L. BRACK, ROOS.
AMSTERDAM, 29 October 1853.

*** Heden overleed tot innige droefheid van zijne Kinderen en Betrekkingen, na een langdurig en smartelijk lijden, in den ouderdom van ruim 55 jaren, de Heer JOHANNES HENDRIKUS SCHADD, in leven Notaris alhier. S. SCHADD,
WAALWIJK, Executeur-Testamentair.
30 October 1853. Eenige kennisgeving.
Volgens uitdrukkelijke begeerte van den overledene zullen er geene uiterlijke teekenen van rouw gedragen worden.

*** LEERDAM, den 30sten October 1853. Heden morgen werd ik in diepen rouw gedompeld door het afsterven van mijn' geliefden Echtgenoot, den Heer ARNOLDUS JOHANNES MEEVERS, in den bloeijenden leeftijd van ruim dertig jaren.

Twee jaren en vier maanden waren wij door den band des huwelijks gelukkig vereenigd, en is mij alzoo, in den weg van Gods aanbiddelijke Voorzienigheid, eene gevoelige wonde toegebragt, — niet minder treffend is de slag voor zijne Ouders, die met hem ten *derden male* binnen den tijd van vier jaren een' volwassen Zoon ten grave zien dalen, alsmede voor zijnen eenigen Broeder en zijne Zusters, die hem liefhadden. Doch wij wenschen te zamen Gode te zwijgen, en onzen troost te vinden in de hope des wederziens. E. A. SCHALIJ,
Wed. *A. J. Meevers.*

*** Op den 1sten November 1853, overleed te DEVENTER, in den ouderdom van bijna 51 jaren, Vrouwe ANNA MARIA GEERTRUID DE SCHEPPER, Echtgenoote van den Heer
ANTOINE GEORGE SUTHERLAND,
Gepensd. Majoor der Infr.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed tot mijne diepe droefheid mijne Echtgenoote JANNETJE NOORDENBURG, in den ouderdom van 65 jaren, na eene gelukkige Echtverbindtenis van 44 jaren. K. Hz. REYNE.
KROMMENIE, 2 November 1853.

*** Gevoelig voor de vele blijken van deelneming, ontvangen bij het overlijden van den Heer *C. R. Bolderman*, betuigen zijne Betrekkingen daarvoor, langs dezen meer gebruikelijken weg, hunnen welmeenenden dank.
's GRAVENHAGE, den 3den November 1853.

*** **OPROEPING VAN CREDITEUREN.**

Allen die iets verschuldigd zijn aan, of te vorderen hebben van wijlen den Wel-Ed. Gestrengen Heer GUSTAAF ADOLF DE FALCK, in leven gepens. Kolonel ter Zee, wonende te Zutphen en aldaar overleden den 14den Sept. d. j., worden uitgenoodigd, zich, van hunne bewijzen voorzien, daartoe vóór of uiterlijk op 1e December d. j., te vervoegen bij
Zutphen, W. D. STATIUS MULLER,
2 November 1853. Evang. Luth. Predikant.

*** Men verlangt, om zoo spoedig mogelijk in dienst te treden: Een' ONDERMEESTER, van eenigen rang, geschikt voor de Kerkedienst en voorzien van voldoende getuigschriften. Adres Letter V., bij de Boekhandelaars J. NOORDUYN & ZOON, te Gorinchem.

*** Een SECONDANT, die in de Prov. Holland den 3den Rang en de beginselen van het Fransch heeft verkregen, en het Duitsch en Engelsch vertaalt, verlangt eene Conditie in Overijssel of Gelderland, alwaar hij tijd en gelegenheid tot verdere vorming heeft. Brieven *franco*, Lr. I., bij den Boekh. W. E. J. TJEENK WILLINK, te Zwolle.

*** Een Prot. Onderwijzer, die een aantal jaren in Frankrijk, Engeland en Duitschland op Scholen is werkzaam geweest, de vier gebruikelijke Talen onderwijst en spreekt, en ook in de andere vakken van het Onderwijs niet onbedreven is, zoekt eene plaats als GOUVERNEUR EXTERNE. Adres, *franco*, onder Letters K. D. R., bij de Boekhandelaren L. VAN BAKKENES & Co., N. Z. Voorburgwal, te Amsterdam.

*** De Post van ORGANIST bij de Remonstrantsch Gereformeerde Gemeente te Amsterdam, opengevallen zijnde, worden zij, die genegen zijn die Betrekking (tegen een vast jaargeld van *f* 350,— behalve eenige emolumenten) te vervullen, uitgenoodigd de Attesten van bekwaamheid en goed gedrag, opgaaf van woonplaats en kerkgenootschap, aan het adres van den ondergeteekende in te zenden, vóór den 15den November aanstaande.
Amsterdam, 26 October 1853.
BRUNO TIDEMAN,
Opziener der Gemeente voornoemd.

*** Bij een' Boekverkooper en Boekbinder in Gelderland is, tegen matig Kostgeld, gelegenheid tot plaatsing van een' LEERLING, niet boven de 16 jaren en van de H. G. Adres met *franco* Brieven, onder Letts. G. S., aan J. H. KNOOP, Donkere Sparen, te Haarlem.

*** Als HUISKNECHT of ter oppassing van een bejaard of ziekelijk Heer, biedt zich iemand van de Protest. Godsdienst aan, die door bijzondere omstandigheden zijne dienst, alwaar hij twaalf jaren geweest is, verlaten heeft; omtrent gedrag, bekwaamheden enz. kan men de meest voldoende getuigenis bekomen. Brieven *franco*, Wijk H. No. 97, te 's Gravenhage.

*** Men vraagt een TUINMAN, gehuwd, zonder Kinderen, bewijzen van zeer goed gedrag kunnende produceren, bekwaam om Vrucht- en andere Boomen behoorlijk te Snoeijen, en verder al wat tot zijn vak behoord, grondig verstaande. Adres met *franco* Brieven, onder de Letter P., bij de Boekverkoopers M. WIJT & ZONEN, te Rotterdam.

*** Een TUINMAN, oud 35 jaar, die van zijne jeugd af, op een groot Landgoed medewerkzaam is geweest, waar het vak van Broeijen en Snoeijen, alsmede de behandeling van Oranjerie en Bloemgewassen in het groot werd uitgeoefend en daar de noodige bekwaamheid heeft opgedaan wat tot het vak behoort, en thans 5 jaar als Baas op een groot Buiten werkzaam is, doch om eenige reden zijne dienst wilde verlaten, zag zich gaarne tegen Februarij of Mei als zoodanig weder geplaatst. Adres onder Letter B., aan het Behulp-Postkantoor te Delden. Brieven *franco.*

*** *Une DAME de la* religion protestante, *demeurant à Amsterdam, désire se charger de deux jeunes personnes pour continuer et achever leur éducation.*
Les informations requises seront données par l'intermédiaire de Mrs. KRAAY, FRÈRES, Libraires au Damrak, H. 130, à Amsterdam, auxquels on est prié de s'adresser franco, *sous les initiales J. O.*

*** *Une Directrice de pensionnat désire trouver au plustôt une SOUS-MAITRESSE de la réligion réformée. S'Adresser par lettres affranchies sous l'initiale Z., à J. G. BROESE, Libraire à Utrecht.*

*** **BEKENDMAKING.**

De Burgemeester en Wethouders van GORINCHEM, maken bij deze bekend, dat, ingevolge besluit van den Raad dier Gemeente, gedurende de aanstaande SINT MAARTENSCHE MARKTWEEK, die aanvangen zal op Maandag den 14den en eindigen op Maandag den 21sten November eerstkomende, geene Kermiskramen of Tenten, geene Dobbel-, Rijfel- of Goochelspelen, Kijkkasten, Straatmuziek of Waarzeggers, noch eenige andere Kermisvermakelijkheid, hoegenaamd, aldaar toegelaten *maar* ALLEEN *de gewone jaarlijksche Paarden- en Rundermarkten als van ouds gehouden zullen worden*, en wel:

De Sint Huberts Rundermarkt of Toonmarkt, op Vrijdag den 28sten October;

De Sint Maartensche Paardenmarkt, op Maandag den 14den November; en

De Sint Maartensche Rundermarkt op Dingsdag den 15den November.

En wordt den belanghebbenden wijders herinnerd, dat op den dag der Paardenmarkt geen Rundvee aan de Marktlijn gebonden noch op eenige andere wijze op de Markt geplaatst zal mogen worden vóór des avonds *vijf* ure.
Gorinchem, den 6den October 1853.
De Burgemeester en Wethouders voornoemd,
A. BOXMAN, Burgemeester.
VAN DER MAST, Secretaris.

*** **KOEMARKT te MEDEMBLIK.**

Burgemeester en Wethouders van MEDEMBLIK, brengen door deze ter kennisse van belanghebbenden, dat de NAJAARS-KOEMARKT aldaar zal gehouden worden op Donderdag den 10den November aanstaande, als wanneer aan den Kooper en Verkooper van de meeste Koeijen, weder op de gewone wijze Premiën zullen worden uitgereikt.

Bij de uitnoodiging om van deze Markt gebruik te maken, wordt tevens berigt, dat, ten einde het voor de Handelaars zoo voordeelig en gemakkelijk mogelijk te doen zijn, geene marktgelden of andere kosten zullen gevorderd worden en van alle belemmerende formaliteiten zal worden vrijgesteld.
Medemblik, 1 November 1853.

BIER-BERIGT.

Wegens de zeer buitengewone hooge Graan- en Hopprijzen, hebben de ondergeteekende Bierbrouwers zich genoodzaakt gezien, hunne BIEREN, van heden af aan, met *f* 1,— per Ton te moeten opslaan. Eene geringe prijsvermindering slechts in verhouding der duurdere Grondstoffen. EYCKMANS & VAN RENESSE.
Gorinchem, VIRULY VERBRUGGE & CIE.
1 November 1853.

*** De ondergeteekende haren WINKEL in MODES geopend hebbende, heeft de eer de Dames te berigten, dat zij de **Modellen** uit Parijs ontvangen heeft, zich vleijende door vele bezoeken vereerd te zullen worden.
Groote Houtstraat, W. P. MOKCAARTS,
Wijk 3, No. 623, te Haarlem. BLANSERT.

*** **N. DORLAND, TE *PURMERENDE*,** berigt door deze aan hare geëerde Begunstigers, dat zij ontvangen heeft de MODELLEN voor het WINTERSAIZOEN.

*** **MEN LEEST IN DE FRIESCHE COURANT:**

Ongelukkig Menschengeslacht, ongelukkige Nederlanders, laat u toch niet langer bedotten door die treurige Koopmans winzucht, die u nu weder in het Handelsblad van 6 October een **GEBONGAN'S WATER** omstandig aanbeveelt, omdat het, het **zeer vergiftige Jodium** bevat. Schuw de vergiften die u de Cholera tot straf op den hals schuiven, vervoeg u tot het Tijdschrift **de Watervriend**, te Groningen bij *J. Römeling*, waaruit gij leeren kunt dat het juist het gewone Bronwater, — vrij van alle vreemde bestanddeelen zijn moet, dat u alleenlijk dienstig is en zeker genezen kan van al uwe kwalen en gebreken, — voor zoover dezelve geneesbaar zijn — als gij daar ongekunstelde kost en frissche lucht mede vereenigt.

*** **UIT DE HAND TE KOOP:**

Een voornaam, sints jaren gevestigd en steeds een fatsoenlijk bestaan opgeleverd hebbend LOGEMENT en KOFFIJHUIS, in de Provincie N. Holland. Adres met *franco* Brieven, onder Letter M., te Amsterdam, bij den Boekhandelaar G. D. BOM, Water, H. 107.

*** **IN DE OMSTREKEN**

van Utrecht of Arnhem,

wenscht een Heer, van meer dan middelbaren leeftijd, ten spoedigste in een fatsoenlijk Huisgezin KOST, INWONING en GEZELLIG VERKEER te erlangen. Op een aangenaam en frisch gelegen woonplaats met Tuin, zal hoofdzakelijk worden gelet, wijl de gezondheid van dien Heer zulks vereischt.

Adres met *franco* Brieven, waarin men niet verzuime de conditien optegeven, onder de Letters Z. Z., bij den Uitgever H. NIJGH, te Rotterdam.

*** Tegen Mei e. k. of vroeger, wordt in of bij een Dorp boven Utrecht of in Gelderland te HUUR gevraagd, voor *Zomer- en Winter-Verblijf*, een vrolijk gelegen droog HUIS, van minstens drie Kamers, Keuken, enz., met tamelijk grooten Tuin. Met opgave van ligging, situatie en Huurprijs, adressere men zich *franco*, Letter C., in den Kantoor-Boekwinkel en Liniëer-Fabriek van J. J. WIJCHERS, Oude Leliestraat, bij het Singel, te Amsterdam.

*** Bij toeval **UIT de HAND te KOOP:** Een naar den laatsten smaak ingerigte PAPIER-FABRIEK, in volle werking, die door blank Bronwater gedreven wordt, met WOONHUIS, ERF en TUIN met vruchtdragende Boomen; des verkiezende dadelijk te aanvaarden.

Daar aangelegen eene nette BOERDERIJ met Bronwater doorsneden, nieuw gebouwd HUIS met Schuren, van alle Gemakken voorzien, fraaije Tuin met vruchtdragende Boomen, enz. Voorts Bouwland, ongeveer groot 27550 Ellen; Weiland id. groot 27516 Ellen; Hakhout id. groot 6248 Ellen; Bosch id. groot 19677 Ellen; Heide id. 3 Bunders, en nog voor groote uitbreiding zeer goed geschikt, gelegen nabij Apeldoorn aan een Grindweg. Ieder Perceel afzonderlijk of bij elkander te Koop.

Adres met *franco* Brieven, onder Letter B., bij A. M. DE JONG, Boekhandelaar te Apeldoorn.

*** **VOORDEELIG AANBOD AAN HARMONIE-GEZELSCHAPPEN.**

Ten gevolge der vereeniging van de Muzijk-Gezelschappen, *het Volmaakt Accoord* en *Aurora*, te Gorinchem, zijn voor eenen civielen prijs UIT DE HAND TE KOOP:

Eene TURKSCHE TROM, ROFFELTROM, BEKKENS en TRIANGEL.

Eene geheel nieuwe, zeer fraaije CONTREBAS met STRIJKSTOK.

Twee VIOLONCELLEN.

Een zeer sierlijk ZIJDEN VAANDEL, met STOK en KIST, met geringe moeite voor een ander Gezelschap bruikbaar te maken.

Eene groote partij, bijna geheel nieuwe HARMONIE-MUZIJK, zeer doelmatig gearrangeerd, bestaande in *Marschen*, *Galops*, *Polkas*, *Polonaisen*, *Walsen*, *Airs Varié*, *Potpourris*, *Ouvertures*, *Charivaris etc.*, van de meest gezochte Componisten.

Reflecterenden worden verzocht zich met *franco* Brieven aan te melden bij den Secretaris van het Muzijk-Gezelschap, te Gorinchem, bij wien eene Catalogus der Muzijkstukken verkrijgbaar is.

*** Door de beroeping van eene Genees-, Heel- en Verloskundige naar elders, wordt een HUIS en SCHUUR ter verkoop aangeboden, waarin ruim eene eeuw die Betrekking met goed succes is uitgeoefend. K. C. Practicé zouden daar een goed vooruitzigt hebben, daar het grootste gedeelte der bevolking die gezindheid is toegedaan. Adres Postkantoor te Alphen, Letts. J. G. T. Brieven *franco*.

*** G. W. WESSELING, zal op Maandag en Dingsdag den 7den en 8sten November 1853, te Amsterdam, in *de Witte Zwaan*, op den Nieuwendijk, presenteren te verkoopen: Eene extra mooije, nieuw aangekomene partij RIGASCHE, AMERIKAANSCHE en HAMBURGER MASTEN en MOLENROEDEN, van diverse lengte en dikte, Rigasche, Narvasche en Noordsche Spieren en Bootmasten; extra mooije lange en zware AMERIKAANSCHE Rigasche en Dantziger Balken, diverse soorten Azijnestokken, eene extra mooije nieuwe partij Rijnsche, Greenen Molenroeden en andere HOUTWAREN. Liggende als bij Notitien wordt aangewezen, die aan het Kantoor van BONTEKONING en AUKES, te verkrijgen zijn.

*** Bij A. C. KRUSEMAN, te Haarlem, komt van de pers:

I. **ESCHYLUS,**

dramatische dichtstukken,

DE PERZEN

EN

PROMETHEUS.

NAAR HET GRIEKSCH OORSPRONKELIJK
GEVOLGD DOOR

I. DA COSTA.

TWEEDE DRUK.

met eene proeve van overwerking van 1853 . . . . *f* 1,90.

II. **JULIANUS, DE AFVALLIGE,** of de Strijd tegen het Christendom, in drie Zangen, door C. W. VAN DER POT. Met Houtgravuren naar *C. Rochussen*, in heel-linnen band . . . . *f* 3,60.

III. W. MESSCHERT, De Gouden Bruiloft, Geïllustreerd door *C. Rochussen* en een voorberigt van *H. Tollens Czn.* . . . . *f* 3,25.

IV. W. MESSCHERT, Nagelaten Gedichten, verzameld door *H. Tollens Cz.*, met Vignet in staal. *f* 2,90.

V. S. J. VAN DEN BERGH, Een Dichtbundel voor mijn Vaderland . . . . *f* 1,50.

VI. J. J. L. TEN KATE, In den Bloemhof, Beelden en Droomen, met Platen gebonden . . . . *f* 2,50.

*** Bij J. G. BROESE, te Utrecht, is uitgegeven:

MIJN KAMER,

DOOR

een Student.

f 1,—.

Dit Werkje is een waardig tegenhanger van de **Pastorij van Mastland**, zoowel om de *degelijke Inhoud* als om de *geringe prijs* vinde het vele koopers.

---

50 Deeltjes voor f 2,75.

Bij W. F. DANNENFELSER, te Utrecht, is verkrijgbaar:

BIBLIOTHEK DER NEUESTEN DEUTSCHEN CLASSIKER. FüR SCHULE U. HAUS

Compleet in 50 bandjes met verscheidene portretten.

LAGER ONDERWIJS.

Door J. D. SYBRANDI, te *Amsterdam*, is uitgegeven:

P. J. ANDRIESSEN, Handleiding tot het leeren stellen van BRIEVEN en het maken van OPSTELLEN over opgegevene onderwerpen, ingerigt voor Kinderen uit den fatsoenlijken stand, ten einde hen, van de eerste beginselen af, in het stellen te oefenen, *voor Jonge Heeren.* **Derde Druk**, in 8°. . . . . f –,35.

P. BIJL, Handleiding bij het onderwijs in de Nederduitsche Taal. **Derde vermeerderde en verbeterde Druk.** In 8°. . . . . f –,20.

*** Ter Boekdrukkerij van H. R. DE BREUK, te *Leyden*, is verkrijgbaar gesteld:

VERZAMELING

VAN

VEEARTSENIJKUNDIGE BIJDRAGEN.

Uitgegeven door de *Zuid-Hollandsche Maatschappij ter bevordering der Veeartsenijkunde*,

1e Stuk. 72 bl. en tabel. f 0,75.

In dit werkje komen verscheidene bijdragen en waarnemingen voor, over de

INËNTING DER LONGZIEKE SMETSTOF

ter voorbehoeding der **Longziekte.** Men wordt daarin gewezen op de *uitkomsten*, de *onkosten* en het *vermoedelijk verlies* aan waarde van het ingeënte Vee. Over het algemeen wordt de inënting daarin zeer *aanbevolen* en ook een verslag gegeven van de inëntingen in *België.*

*** Bij G. T. N. SURINGAR, te Leeuwarden, is verschenen:

FRIEDRICH PERTHES,

IN

ZIJN LEVEN EN BEDRIJF

GESCHETST DOOR ZIJNEN ZOON

CLEMENS THEODOOR PERTHES,

Hoogleeraar in de Regten te Bonn.

Met bekorting uit het Hoogduitsch vertaald

DOOR

C. M. MENSING.

2 Deelen. . . . . f 5,50.

OOK EEN MENSCHENLEVEN,

AL WAS 'T MAAR VAN

EEN HONDENJONGEN.

EENE VERTELLING

VOOR AL WIE ER NAAR LUISTEREN WIL.

Naar het Hoogduitsch van

W. O. VON HORN;

door

J. J. A. GOEVERNEUR.

Met platen. . . . . f 1,25.

*** D. POST UITERWEER, te *Utrecht*, heeft uitgegeven en alom verzonden:

POLEN EN HONGARIJE

VOOR EN GEDURENDE

DEN VRIJHEIDS OORLOG IN 1849.

In Geschiedkundige Schetsen, door

Graaf J. W. SOBOLEWSKI,

Kapitein bij de Poolsche Lanciers tijdens dien oorlog.

Inhoud:

1. *Polen, deszelfs Geschiedenis tot op dezen tijd.*
2. *Het Koningrijk Hongarije.*
3. *Murahd Pacha of Bems Leven, Daden en Dood.*
4. *De Europesche Gezanten aan het Hof van Abdul Meschid.*
5. *De Sultan en zijn Serail.*
6. *Het Zomer-Saisoen in de Turksche Residentie.*
7. *Het Turksche Leger en zijne aanvoerders.*

Prijs f 2,20.

Behalve den rijken inhoud van dit Werkje omtrent den nog te weinig in onze Taal bekende Hongaarsche Vrijheids Oorlog, is het nu vooral belangrijk, omdat het ook eene uitvoerige beschrijving geeft van **Turkije**, de Sultan en zijn Leger.

GRACE AQUILAR, Blikken in het Huisselijk Leven en het Menschelijk Hart. Uit het Engelsch, door *M. J. DE LANGE.* 2 Dln. . . . . f 6,50.

HACKLÄNDER, Lotgevallen van *Eugenius Stillfried.* 2 Dln. . . . . f 6,65.

Bij de weinige voorraad van *humoristische Lectuur* wordt dit Werk dringend aanbevolen. Het derde Deel volgt in eenige weken.

*** Heden verschijnt de **eerste Aflevering** (Tweede Jaargang) van:

DE WACHTER OP SIONS MUUR.

Verschijnende in Maandelijksche Afleveringen van 32 Bladz. druks in groot 8°. formaat, voor den geringen prijs van ruim **TWINTIG CENTS** per Aflevering, zijnde per Jaargang **TWEE GULDEN VIJFTIG CENTS.**

Bovengenoemd, bij honderden gunstig bekend Maandschrift, heeft ten doel de verkondiging der dierbare waarheden, op onze Belijdenis Schriften gegrond, en te getuigen tegen den verderfelijken geest dezer Eeuw, de inkruipende dwalingen van On- en Bijgeloof en de heillooze leerstellingen van de zoogenaamde Groninger-School, die door allerlei Onchristelijke beginselen, den grondslag onzes Christelijken Geloofs poogt te ondermijnen.

In ieder Huisgezin, waar men prijs stelt op de handhaving der **Formulieren van Eenigheid**, behoort dit, door regtzinnige Leeraren onzer Hervormde Kerk geschreven Huisboek, eene plaats te vinden.

Bij de meeste Boekhandelaars is deze **eerste Aflevering** als **proeve** voorhanden ter inzage, en de voorwaarden van Inteekening, in den **Prospectus** vermeld, verkrijgbaar.

Gorinchem. De Uitgever **C. DE WOLFF Dz.**

*** Bij den Boekhandelaar C. L. BRINKMAN, te *Amsterdam*, ziet het licht en is alom verzonden:

PROSPECTUS VAN VOLLEDIG THEORETISCH EN PRACTISCH HANDBOEK

VOOR HET

ITALIAANSCH OF KOOPMANS-BOEKHOUDEN,

waarin alles tot deze Wetenschap betrekkelijk, uitvoerig en op het duidelijkst ontwikkeld wordt, door

W. OUDSHOFF, Boekhouder te Rotterdam.

Vierde omgewerkte en veel vermeerderde Druk, vermeerderd met een **AANHANGSEL** van min of meer ingewikkelde voorstellen, door

A. VAN OTTERLOO.

Hoofd-Onderwijzer aan de inrigting tot Onderwijs in Koophandel en Nijverheid te Amsterdam.

Het Werk zal worden uitgegeven in zes Afleveringen, à 7 of 8 Vellen druks in 4°. Elke Afl. zal den Inteekenaren à f 1,— berekend worden, doch zoodra het Werk kompleet zal zijn, wordt de prijs weder op f 7,20 gesteld.

Eene Naamlijst van Inteekenaren zal *gratis* worden afgeleverd. — Aan de vier honderd eerste Inteekenaren zal eene fraaije Marokko Band met toepasselijk Verguld en Stempels, *gratis* worden afgestaan. De bestellingen zullen daarom worden genummerd.

*** K. FUHRI, Boekhandelaar te 's Gravenhage, heeft uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

ALTIJDDURENDE ALMANAK.

Geschenk voor Jongelingen en Meisjes,

TOT AANKWEEKING VAN

kunstzin en goeden smaak.

Met 15 Staalgravuren.

In net Linnen Band, verguld op snede en plat. Prijs f 2,90.

De INHOUD van dit bundeltje Proza en Poëzij bevat: Voorwoordje. — Iets over den Almanak. — Aan een spelend Meisje. — Een huisgezin te Zandvoort. — Gods huis. — De Boetelinge. — De Jonkvrouw van Duivendrecht. — Zwart Jan de Rotterdamsche smid. — Water. — De open kerkdeur. — Hedwig van Stralingen. — Rijswijk. — De blinde van Bethsaïda (Markus VIII). — Eene zangles. — De mijnwerker. — Bloementaal. — Humoristische schetsen: Praten en spreken, Hooren en luisteren, Mijlpalen en Pleisterplaatsen, Oom Goverts Tooneelbeschouwing.

*** Bij P. N. VAN KAMPEN, te Amsterdam, komt dezer dagen van de pers:

DE ROMAN VAN BLIJDENDAL,

DOOR

NATHANIEL HAWTHORNE,

Schrijver van

het Huis met de Zeven Gevels en *de Scharlaken Letter.*

UIT HET ENGELSCH DOOR

C. M. MENSING.

Met Vignet f 2,90.

Tevens zagen in den loop dezes jaars het licht:

Mrs. C. NORTON, *David Stuart van Dunliath.* Een Verhaal uit den tegenwoordigen tijd. Met eene opdragt aan H. M. de Koningin der Nederlanden. 2 Dln., met Staalvignet. . . . . f 6,90.

Mrs. H. BEECHER STOWE, *De Meibloem.* Tooneelen en Karakterschetsen uit Noord-Amerika. Uit het Engelsch, door C. M. MENSING. Met Vignet f 3,—.

H. W. HERBERT, Esq., Schrijver van ***Alice Selby***, *Jasper St. Aubyn.* Een legende uit de dagen van Jacobus II. Uit het Engelsch. Met Vignet f 2,75.

*** Heden komt van de Pers bij J. M. VAN 'T HAAFF te 's Gravenhage:

NIEUW SCHOOLBOEK

VAN DE

GESCHIEDENIS VAN ONS VADERLAND,

op eene eenigzins volledige wijze naar de tegenwoordige behoefte eener lagere School behandeld. **Vierde Duizendtal.** Door den Schrijver herzien.

Het gunstige debiet van dit Schoolboek, (compleet in 2 Stukjes à 30 Cts. ieder) waarvan in 1847 de eerste druk verscheen, maakt verdere aanbeveling overbodig.

Met goed succes wordt van denzelfden Schrijver gedebiteerd:

VIJFTIG KINDERBRIEVEN,

om door Kinderen beantwoord te worden. Eene oefening in het leeren stellen van Brieven, door J. C. NEUMAN, Onderwijzer aan eene Openbare School, te 's Gravenhage. Prijs 25 Cts.

Genoemde Uitgever vestigt tevens de aandacht van H. H. Docenten, voor zooverre namelijk HEd. nog niet bekend mogten zijn met de uitgave van: Dr. C. W. VOLCKE'S **Opstellen ter vertaling in het Latijn**, voor Etymologie zoowel als Syntaxis: dat dit Boek compleet is in 5 stukjes, ieder à 50 Cts. en deze Stukjes allen ook **apart** verkrijgbaar zijn.

Ten slotte geeft hij aan belanghebbenden kennis, dat hij voor alsnog niet kan voldoen aan bestellingen van:

D. BUDDINGH, THEUTONIA,

aangezien dit Hoogduitsch Leerboek **totaal is uitverkocht.** Een **herdruk** is echter **ter perse** en zal in November allerwaarschijnlijkst gereed zijn.

*** Bij A. C. KRUSEMAN, te *Haarlem*, kwam van de pers:

I. PAULUS

in de gewigtigste oogenblikken van zijn leven en werkzaamheid.

VOORGESTELD DOOR

Nicolaas Beets.

Een **Prachtwerk** met tien uitmuntende Staalgravuren, in heel Linnen Band. f 10,—.

II. ONZE VADER, DIE IN DE HEMELEN ZIJT!

HET GEBED DES HEEREN,

BEWERKT VOOR DE GEMEENTE,

DOOR

Dr. *H. HEEMSKERK.*

Met een keurig Vignet in staal, in karton f 1,90.

Het buitengewoon debiet, hetwelk aan dit **uitmuntend** Huisboek ten deel valt, is het beste blijk voor zijne waarde.

III. LAATSTE TOONEELEN

UIT HET LEVEN VAN

GELOOVIGEN EN ONGELOOVIGEN.

Naar het Engelsch van *Erskine Neale*,

DOOR

ELISABETH JOHANNA HASEBROEK.

Met het Portret van HANNA MORE. f 3,50.

IV. CHRISTUS REMUNERATOR.

*Een Harptoon van **J. J. L. TEN KATE.***

Met eene keurige Gravure naar ARY SCHEFFER. f –,60.

V. KATHARINA PAULOWNA,

OF

DE KRACHT DER ZWAKKERE SEKSE,

door ***J. HERMAN DE RIDDER*** f –,40.

*** Bij J. H. GEBHARD & Co., (Rokin hoek van de Wijde Kapelsteeg), te Amsterdam, is uitgegeven en door hen algemeen verkrijgbaar gesteld: **PROSPECTUS** en **PROEVE** van **BEWERKING VAN EEN NIEUW TIJDSCHRIFT**, getiteld:

DE JURIDISCHE VRAAG-AL

EN

OPMERKER.

Onder Redactie van **EENIGE REGTSGELEERDEN** en beoefenaars van het **NOTARIS-AMBT** en der **REGISTRATIE.** De eenvoudige strekking van dit **TIJDSCHRIFT** blijkt uit den titel, ze is zoo als het **PROSPECTUS** en daarbij gevoegde **PROEVE VAN BEWERKING** breedvoeriger omschrijft, het leveren van een: „ periodiek werk dat voor een geringen prijs verkrijgbaar openstaat, voor ieders (niet uit de lucht gegrepene) vragen, antwoorden, opmerkingen, mededeeling en wisseling van denkbeelden, nopens alle wettelijke verordeningen en hetgeen daarover geschreven werd."

De prijs per Jaargang van 12 Afleveringen zal die van f 3,80 niet te boven gaan.

*** DIENTJE VAN BEEST te *Almkerk*, die in zeer korten tijd door een **GOLDBERGERSCHEN KETTING**, van eene zware rheumatische ziekte, waaraan zij twee jaren leed en waardoor zij het gebruik harer beenen verloren had, genezen is, heeft mij gevraagd om dit openbaar bekend te maken. Ik ontvang dikwijls gunstige berigten over de Kettingen, maar het ontbreekt u daaraan niet en daarom maak ik er maar geen werk van om u Attesten te sturen. H. BODERY.

Gorinchem, 28 *October* 1853.

GOLDBERGERS KETTINGEN genezen alle rheumatische en zenuwachtige ziekten en pijnen, ze worden in het **VERKOOPHUIS** en de bekende Depôts verkocht voor f 1,80, f 2,70, f 3,60 en f 5,40. (11 4 53.)

Te Haarlem bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.